

Kevadpühitsus

RAHVUSTEATER
VANEMUINE

teatri peatoetaja

156. hooaeg

Kevadpühitsus

The Rite Of Spring

BALLETIÕHTU KAHES OSAS
BALLET EVENING IN TWO ACTS

Lühiballett Béla Bartóki ja Sander Mölderi muusikale

LÄBI/PAISTEV / ALMOST AIR
Lavastaja ja koreograaf Jevgeni Grib

Igor Stravinski
KEVADPÜHITSUS / THE RITE OF SPRING
Lavastaja ja koreograaf Edward Clug

ESIETENDUS 14. MÄRTSIL 2026 VANEMUISE SUURES MAJAS
PREMIERE ON MARCH 14TH 2026 AT THE GRAND BUILDING OF
ESTONIAN NATIONAL THEATRE VANEMUINE

„Kevadpühitsuse“ maailmaesietendus 3. aprillil 2012 Sloveenia Maribori Rahvusteatri
World premiere of „The Rite of Spring“ on April 3rd 2012 at Slovene National Theatre Maribor

„Läbi/paistev“ / „Almost Air“

Lavastaja ja koreograaf / Director and Choreographer Jevgeni Grib
Muusikajuht ja dirigent / Musical Director and Conductor Risto Joost
Dirigent / Conductor Aleksandr Bražnik

Libretist / Librettist Siret Campbell

Lava- ja kostüümikunstnik / Set and Costume Designer Tanel Veenre
Helilooja / Composer Béla Bartók

Helilooja ja muusikaline kujundaja / Composer and Musical Designer Sander Mölder
Videokunstnik / Video Designer Alyona Movko-Mägi

Valguskunstnik / Lighting Designer Priidu Adlas (Eesti Draamateater)
Operaator / Camera Operator Juho Porila

Repetiitorid / Repetitors Nanae Maruyama, Jelena Karpova

Inspitsient / Stage Manager Aime Roosileht

Vanemuise balletitrupp ja sümfooniaorkester
Vanemuine Ballet Company and Symphony Orchestra

Osades / Cast

Luna Irina Pähn (külalisena / guest)

Noor Luna / Young Luna Ana Maria Gergely / Selma Strandberg

Torm / Storm Alain Divoux / Bradley Howell

Naised / Women

Sayaka Nagahiro / Maria Engel

Elena Troisfontaines / Ilona Voloshko

Maarja Praks / Mallika Aithala

Sarah Ross / Caroline Maquignon

Aino Louhivaara / Natalie Barbis

Mariko Ackermann / Yukiko Yanagi

Mehed / Men

William Halton / Vladyslav Kalys

Vladyslav Kalys / Noah Wheatley

Jack Fielding / Benjamin Newman

Akihito Shimogata / Tono Ferriol

Isaac Calstar-Fisher / Spike Frobisher

Gustavo Pedro / Hodaka Maruyama

„Läbi/paistev“

Sisukokkuvõte

„Sa oled noor ja siis sa oled keskealine, aga raske on öelda, millisel hetkel ühest teise üle minnakse. Siis oled sa vana, aga ei teagi õieti, millal see juhtus.“

Doris Lessing „Suvi enne pimedust“
(tõlkinud Krista Kaer)

„Läbi/paistev“ on lugu ühe naise, Luna, vananemisest. Ta vaatab otsa iseendale, noorele Lunale ja näeb, et see ei ole enam tema.

Kasvamine noorusest välja on olnud aeglane, aga taipamine on järsk ja tuleb kontekstis – noorte kontekstis. See tekitab segadust ja hirmu. Ometi on temas endiselt olemas seesama rõõm, kirk ja elujanu, mis alati. Kuidas noorus järsku kadunud on? Ta näeb enda mineviku mina elu nautimas – see teeb haiget ja temani jõuab mõistmine, et noor Luna on minevik.

Üksindus, millest Luna ennast leiab, on kõrvulukustavalt vaikne. Üksildus. Ta tunneb, et ta elu on kare ja kuiv, tal on janu. Luna kaldub äärmustesse iseenda sees. Siis väsib ta ka äärmustest.

Luna igatseb oma armastatud Tormi – ja ta igatseb ka tormi. Torm on Luna jaoks alati olnud jõud ja kirk, see on kandnud, murdnud ja lennutanud. Mälestus sellest laastab Lunat.

Hirm nooruse kaotamise ees on justkui tundmus, et Luna on surelikkuse kuristiku äärel. Ta kardab, et kui laseb enda nooruse pettekujutelmast lahti, kukub ta lõpmatusse tundmatusse. Mis seal ees ootab? Mida tähendab vanadus?

Ja Luna kukub.

Nüüd on tal valida – kas häving või edasimineku.

Ta võtab julguse kokku ja püüab muutusi, energia uutmoodi liikumist tunnetada uudishimuga. Ta avastab endas uusi kvaliteete – nii piiranguid kui naudinguid. Ka suhetes leiab ta uudsust ja iseendas elevust. Ta ei karda enam rahu.

Millist ilu suudab ta leida, millisena näeb ta end nüüd? See on vastandite mäng, kus haprusest saab tugevus. Kell tiksus kindlas suunas, seda ümber pöörata ei saa. Aga oma aega ei tohi kinni jääda.

„Läbi/paistev“ pole lihtsalt süntees sellest, mis on *läbi* ja mis on *paistev*. See on midagi uut. See on ka „lääbipaistev“, mille sees on mõra. Või kandetala. Sisehäältest, mis varem oli hinnanguline ja sõi Lunat seestpoolt, saab tema sisemine jõud.

Siret Campbell

„Almost Air“

Synopsis

„You are young, and then you are middle-aged, but it is hard to tell the moment of passage from one state to the next. Then you are old, but you hardly know when it happened.“

– Doris Lessing, *The Summer Before the Dark* (1973)

„Almost Air“ tells the story of Luna and her experience of ageing. She looks at her younger self, and realises that it is no longer her. Growing out of youth has been gradual, almost imperceptible, yet the recognition is sudden. It strikes her in the presence of the young. Yet the same joy, passion and hunger for life are as present and vibrant within her as always. She sees her former self enjoying life, and the understanding that young Luna now belongs to the past wounds her.

The solitude she enters is deafeningly quiet. Her life feels dry and coarse; she is thirsty. She pushes herself towards extremes in search of intensity but soon grows weary even of that.

Luna longs for her beloved, Storm (character Torm) – and for the storm. Storm has always meant force and passion: something that carried her, shook her, lifted her into flight. Now it exists only as memory, and memory

can feel thinner than air.

Her fear of losing youth is like standing at the edge of an abyss. If she lets go of the illusion of youth, will she fall into endless uncertainty? What lies ahead? What does old age mean?

She falls.

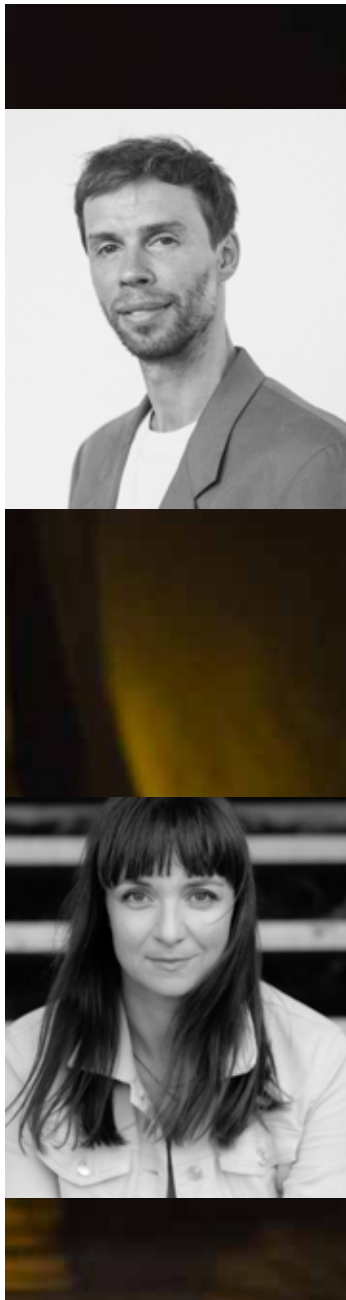
Now she must choose – destruction or progress. Gathering her courage she begins to meet change with curiosity. She senses energy moving differently within her. She discovers new qualities in herself – limits as well as pleasure. In her relationships she finds novelty. She no longer fears the peacefulness.

What beauty can she find, how does she see herself now? It's a game of opposites, where fragility becomes strength. The clock is ticking in a certain direction, it cannot be turned back. One must not get stuck in one's own time.

The original, Estonian title of the ballet is “Läbi/paistev”. The word means “transparent”, but it has also connotations of something being finished, and the very same thing being visible. The dash between the words can be a crack that connotes a breaking of a sort. But it can also be a supportive beam that holds together a new reality. The inner voice that once judged and consumed Luna from within becomes her source of strength.

Siret Campbell

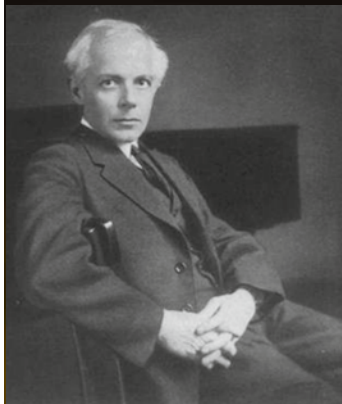

Jevgeni Grib on alates 2024. aasta sügisest Rahvusteatri Vanemuine balletijuht. Ta lõpetas 2001. aastal Tallinna eraballetikooli Fouetté ja 2010 Tallinna Balletikooli (erialaõppejõud Enn Suve). Aastatel 2010–2013 töötas ta Rahvusooperis Estonia balletiartistina ja 2015. aastast töötab samas balletisolistina. Oli 2013–2014 Boris Eifmani Peterburi Riikliku Akadeemilise Balletiteatri solist. Tantsijana on Gribi tunnustatud Kristallkingakese auhinnaga (2012), Eesti Balletiliidu kolleegipreemiaga (2013), Ida Urbeli nimelise preemiaga (2018) ning Eesti Teatriauhinnade balletiauhinnaga (2018), mille pälvis rollide eest lavastustes „Tamm nimega Iha“ ja „Giselle“. Gribi looming koreograafina hõlmab mitmeid lühiballette, nende hulgas „Valgus aknas“ (Rahvusooper Estonia, 2018; Eesti Teatriauhinnade balletiauhinna laureaat), „Tango“ (Rahvusooper Estonia, 2020) ja „Metamorfosisid“ (Vanemuine, 2021). 2022. aastal oli Grib Vabariigi Presidendi Kultuurirahastu noore kultuuritegelase preemia laureaat. Tema esimene täispikk ballett „Tuhkvalge“ (Elgar/Holst 2023) valmis Vanemuises ning teine, Alisson Kruusmaa muusikale loodud „Valgus maailma lõpust“ (2024), Rahvusooperis Estonia; viimase eest pälvis lavastusmeeskond 2025. aastal Eesti Vabariigi kultuuripreemia.

Siret Campbell on dramaturg, näitekirjanik ja libretist. Tema eelmine koostöö libretistina koos Jevgeni Gribiga oli ballett „Tuhkvalge“ Rahvusteatri Vanemuine (2023). Draamalavastusena on esietendunud samas teatris tema näidend „Beatrice“ (2017, lav. Ain Mäeots). Campbelli näidendid, dramatiseeringud ja lavastusdramaturgitööd on etendunud veel Eesti Draamateatris, Ugala teatris, Eesti Noorsooteatris, Sõltumatu Tantsu Laval ja teatris Must Kast. Campbell on Eesti Lavastajate ja Dramaturgide Liidu juhataja ja Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias dramaturgia vanemlektor.

Tanel Veenre on eesti kunstnik, kelle loominguline panus ületab ehte- ja moekunsti piire – ta on ka õppejõud, kirjutaja, toimetaja, fotograaf, kuraator ja disainer. Tema looming kuulub paljude maailma muuseumide püsikogudesse ning on pälvinud mitmeid tunnustusi, sh Kristjan Raua preemia, Eesti Vabariigi kultuuripreemia, Kultuurkapitali aastapreemia ja Kuldnõela. Teatrimaailmas tegi ta oma esimese suurema töö koostöös koreograaf Jevgeni Gribiga lavastuses „Valgus maailma lõpust“, kujundades sellele kostüümid. Veenret köidab teatri võime haarata vaataja loo sisse ja mängida tema meelegeeltele; rituaalsust ja atmosfääriga töötamist kasutab ta publikuga suhestumisel ka oma moeloomingut või ehteid eksponeerides.

Béla Bartók (1881–1945) on ungari helilooja, pianist ja muusikafolklorist, kelle looming peegeldab 20. sajandi esimese poole muusikalisi suundumusi, liikudes järk-järgult romantilisest väljenduslaadist modernistliku helikeeleni. Kuigi helilooja loomingus on ülekaalus klaveriteosed, on ta suurt tähelepanu pööranud ka orkestrimuusika teadlikule arendamisele. Tema helikeelt iseloomustavad rütmiline vitaalsus, selge vormitaju ja erakordselt värvikas orkestratsioon. „Läbi/paistvas“ kõlavad Bartókilt kaks orkestriteost põimituna Sander Mölderi elektrooniliste seadetega.

Neli orkestripala, *op. 12 / Four Pieces for Orchestra, Op. 12* (1912/1921)

1. *Preludio. Moderato*
3. *Intermezzo. Moderato*
4. *Marcia funebre. Maestoso*

Orkestrikontsert, Sz. 116 / *Concerto for Orchestra, Sz. 116* (1943/1945)

3. *Elegia*
4. *Intermezzo interrotto*
5. *Finale*

Alyona Movko-Mägi on kunstnik ja videokunstnik, kelle praktika keskendub ruumilisele visuaalile, lavastuslikule mõtlemisele ja heli-pildi suhtele etenduskunstitades ning ühendab tehnoloogilise täpsuse ja tundliku atmosfääritaju. Ta on loonud video- ja visuaal-lahendusi mitmetele Eesti olulisematele teatritele ja muusikainstituutsioonidele, sealhulgas Rahvusoper Estoniale, Eesti Draamateatrile, Vanemuise teatrile, Tallinna Filharmooniale ning Eesti Riiklikule Sümfooniaorkestrile. Tema looming on olnud osa Birgitta festivalist, valgusfestivalist Öövalgel ning mitmetest galakontsertidest ja telelavastustest. Rahvusvaheliselt on ta töötanud ka Pariisis Cité de la Musique'is ning Berliini Konzerthausis.

Priidu Adlas on valguskunstnik. Ta on õppinud TÜ Viljandi Kultuuriakadeemias valguskujundust ning sügavamad teadmised omandanud teatrites koostöös paljude lavastajatega. Ta on töötanud Tallinna Linnateatri valgusmeistrina, Vaba Lava tehnikajuhina ja alates 2020. aastast on Eesti Draamateatri valgusala juhataja. Ta on loonud üle mitmesaja valguskujunduse, peamiselt draamalavastustele, aga ka muusika- ja tantsulavastustele ning kontsertidele. Priidu Adlas pälvis 2025. aastal Eesti Kultuurkapitali aastapreemia, riigi kultuuri-preemia balleti „Valgus maailma lõpust“ loomingulise trupi liikmena, ja on korduvalt pälvinud Eesti Draamateatri kolleegipreemia.

Sander Mölder on muusikaprodutsent ja helilooja, kes loonud erilmelist muusikat ballettidele, tantsu- ja teatrilavastustele, reklaamidele, dokumentaal- ja mängufilmidele. Ta on kirjutanud ooperi, remiksinud, töödeldud Eesti pärimusmuusikat ning avaldanud mitmesugust soolomuusikat. Tema album „TIKS068“ pälvis 2019. aasta Eesti Muusikaauhindade jagamisel parima debüüt- ja elektroonika-albumi auhinna.

„Läbi/paistev“

„Kevadpühitus“

Igor Stravinski

„Kevadpühitsus“ / „The Rite of Spring“

Lavastaja ja koreograaf / Director and Choreographer

Edward Clug

(Slovenia Maribori Rahvusteater / Slovene National Theatre Maribor)

Muusikajuht ja dirigent / Musical Director and Conductor Risto Joost

Dirigent / Conductor Aleksandr Bražnik

Helilooja / Composer Igor Stravinski

Kunstnik / Set Designer Marko Japelj (Slovenia / Slovenia)

Kostüümikunstnik / Costume Designer Leo Kulaš (Slovenia / Slovenia)

Valguskunstnik / Lighting Designer Tomaž Premzl

(Slovenia Maribori Rahvusteater / Slovene National Theatre Maribor)

Valguskunstniku assistent / Assistant Lighting Designer Priidu Atlas (Eesti Draamateater)

Lavastaja assistent / Director's Assistant Gaj Žmavc

(Slovenia Maribori Rahvusteater / Slovene National Theatre Maribor)

Repetiitorid / Repetitors Nanae Maruyama, Matthew James Jordan

Inspitsient / Stage Manager Aime Roosileht

Vanemuise balletitrupp ja sümfooniaorkester

Vanemuine Ballet Company and Symphony Orchestra

Osades / Cast

Väljavalitu / The Chosen One

Caroline Maquignon / Sayaka Nagahiro

Naised / Women

Selma Strandberg / Elena Troisfontaines

Mariko Ackermann / Ana Maria-Gergely

Natalie Barbis / Ilona Voloshko

Sarah Ross / Aino Louhivaara

Mallika Aithala / Maria Engel

Mehed / Men

Akihito Shimogata / Jack Fielding

Hodaka Maruyama / Alain Divoux

Benjamin Kyprianos / Vladyslav Kalys

Benjamin Newman / Bradley Howell

Gustavo Pedro / William Halton

Isaac Calstar-Fisher / Max Jones

Koreograaf Edward Clug ja „Kevadpühitsus“

Küsis Sirel Heinloo

Kui otsustasite lavastada Stravinski „Kevadpühitsuse“, siis mis teid selle juures kõige enam köitis? Kas selle jõuline, intrigeerivalt keerukas muusika või poleemikad, mis seostusid teose esimese, 1913. aastal Pariisis Wacław Niżyński loodud balletilavastusega? Või tõmbas teie tähelepanu hoopis mõni hilisem tõlgendus, näiteks Léonide Massine'i lavastus Martha Grahamiga peaosas 1930. aastal või Pina Bauschi lavastus 1975. aastal?

„Kevadpühitsus“ on kahtlemata kultusliku mõõtmega 20. sajandi kunsti meistriteos. See ei tähistanud üksnes radikaalset pööret Igor Stravinski muusikalises keeles, vaid ka otsustavat hetke modernse tantsu ajaloos. Kogu 20. sajandi tantsukunsti areng peegeldub mingil moel „Kevadpühitsuses“ – alates Niżyński revolutsioonilisest koreograafiast kuni Maurice Béjart'i monumentaalse esteetika ning Pina Bauschi ainulaadse ja vahetu vitaalsuseni.

Seetõttu oli „Kevadpühitsuse“ ette võtmine tohutu väljakutse. Minu eesmärk ei olnud

olemasolevat pärandit ümber tõlgendada ega sellele vastanduda, vaid anda sellesse oma nägemus. Meie versiooni eristab varasematest vee kohalolu. See ei olnud algusest peale nii kavandatud – vesi ilmus äkitselt, peaaegu ootamatult, nagu kevadine vihm: pestes mine-ma talve ja valades maasse uut elu.

Kuidas te suhestute muusika aluseks oleva paganliku rituaali ja noore neiu ohverdamise teemaga? Näib, et teie lavastus lähtub etniliste ja sooliste tunnuste osas neutraalsemast esteetikast. Milline on selle loo tähendus teie jaoks?

Jätsin selle vaatenurga lavastuses teadlikult avatuks. Mind ei köitnud niivõrd konkreetse ohvri saatuse kujutamine, vaid rituaal ise – kogukonna sisemine vajadus tähistada üleminekut ohverduse kaudu. Väljavalitu ei ole abituks muutunud ohver, vaid üks lüli ringkäigus, mis kordub ja taastub. Surm ei sulge midagi, pigem avab – muundumise kaudu saab võimalikuks uuenemine.

Stravinski „Kevadpühitsuse“ lavastustes leidub sageli looduse elemente. Pina Bausch kasutas laval mulda. Teie valisite vee – ja tootegi päris vee ka lavale. Kas räägiksite sellest valikust lähemalt?

Vesi avas täiesti uue mõõtme nii selle loo kui ka koreograafia kogemiseks. Kui mõelda kevadele, siis vesi on loodusjõud, mis paneb eluringi liikuma: see peseb minema talve, puhastab maa ja valmistab selle ette taassünniks.

Väljavalitu järgib sama rada. Ohverduse akti mõistetakse kogukonna sees vajaliku ja vältimatuna. Tema surm pühitseb maa, tagab viljakuse ja toob jumalatele lepitust. Vesi on selle muundumise füüsiline ja sümbolne vahendaja.

Kuidas te vee kasutamise tehniliste väljakutsetega praktikas toime tulite – kas saaksite tuua mõne näite? Kuidas tantsijad veega kohanesid?

Alguses olid tantsijad mõistetavalt ettevaatlikud. Peagi aga üllatas neid nende endi võime uue pinnaga kohaneda. Suurim väljakutse oli temperatuur: isegi kui lavale valatakse sooja vett, jahtub see kiiresti. Ometi suudavad tantsijad ka selle takistuse etenduse käigus sihikindluse ja ekstaatilise kehalise intensiivsusega ületada. Selle tulemusel sünnib erakordne jõulisus ja poeetiline intensiivsus.

Kui erinevad või ainulaadsed on „Kevadpühitsuse“ lavastused eri teatrites? Kui palju on lavastus ajapikku (alates esietendustest) teie jaoks muutunud?

Iga versioon on omamoodi kordumatu. Kuigi koreograafia jääb põhimõtteliselt samaks, ei ole „Kevadpühitsus“ üksnes tants. Teatraalne mõõde on määrava tähtsusega ning iga tantsija pühendumine rituaalile on hädavajalik.

Nende üleminek mõtlikust hardusest ekstaatilise ohverduseni on nii vaimselt kui ka füüsiliselt nõudlik. Just seda Stravinski teos meilt eeldabki: enese täielikku loovutamist.

Choreographer Edward Clug and his „Rite of Spring“

Questions by Sirel Heinloo

When you decided to stage Stravinsky's *Rite of Spring* what drew you in more – the powerful, intriguingly complicated music, or the controversies surrounding the choreography of the work's first production in 1913 by Vaslav Nijinsky in Paris? Or was it some of the later productions that caught your attention the most, for example Léonide Massine's version with Martha Graham in 1930 or Pina Bausch' in 1975?

The Rite of Spring is undoubtedly a masterpiece of cult proportions in 20th-century art. It represents not only a radical shift in Igor Stravinsky's musical language, but also a decisive moment in the history of modern dance. The entire evolution of 20th-century dance performativity is, in a way, reflected in *The Rite*: beginning with Nijinsky's revolutionary choreography and continuing through Béjart's monumental aestheticism and Pina Bausch's unique, visceral vitality.

Taking on *Sacre* was therefore an enormous challenge. My intention was not to reinterpret or oppose the existing legacy, but to contribute

my own vision to it. What distinguishes our version is the presence of water. It was not planned from the outset, it arrived suddenly, almost unexpectedly, like spring rain: washing away winter and pouring new life into the earth.

How do you relate to the theme of the pagan rituals and the sacrifice of a young girl that underlies the music? It seems at least that the aesthetics of your production is more (gender)neutral and death is approached differently? What is the story behind it for you?

This perspective is deliberately left open in the staging. Rather than focusing on a literal narrative of victimhood, I was interested in the ritual itself, the collective necessity of sacrifice as an act of transition. The *Chosen One* is not portrayed as powerless, but as an integral part of a cyclical process. Death is not an end, but a transformation, an act that enables renewal and continuity.

There are often some elements of nature included in the stagings of Stravinsky's *Rite of Spring*. Pina Bausch famously used soil on stage. You, on the other hand, chose water – and even bring real water onto the stage. Could you tell us more about that choice?

Water opened an entirely new dimension for experiencing both the story and the choreography. If we think of spring, water is the natural force that drives the cycle of life: it washes away winter, purifies the earth, and prepares it for rebirth.

The *Chosen One* follows this same path. The act of sacrifice is understood as necessary and inevitable within the community. Her death sanctifies the earth, ensures prosperity, and brings appeasement to the gods. Water becomes both a physical and symbolic medium for this transformation.

How did you deal with these technical challenges in practice – could you give a few examples? How did the dancers adapt to the water?

At first, the dancers were understandably cautious. Very quickly, however, they surprised themselves with their ability to respond to the new surface. The most challenging aspect was the temperature: even

when hot water is poured onto the stage, it cools rapidly.

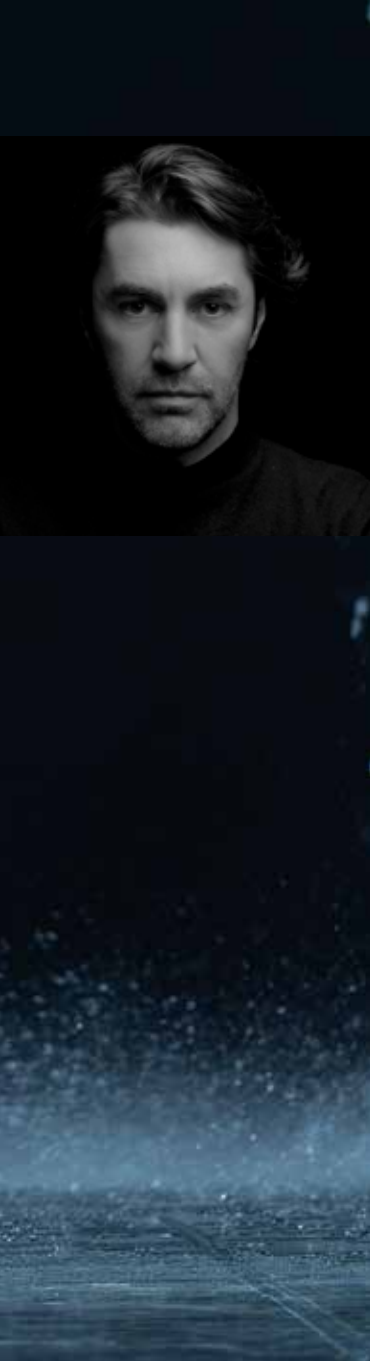
Yet in performance, the dancers' determination and their ecstatic physical state overcome this obstacle. In return, they create images of striking power and poetic intensity.

How different or unique are the stagings of the *The Rite of Spring* in different theatres? As time has passed (since the first performances) how much has the production changed with you?

Each version is unique in its own way. While the choreography remains essentially the same, *Sacre* is not only about dance. The theatrical dimension is crucial, and the commitment of each dancer to the ritual is essential.

Their transition, from a state of contemplative adoration to one of ecstatic sacrifice, is both demanding and exhausting. This, ultimately, is what Stravinsky asks of us: total physical and emotional surrender.

Edward Clug on Rumeenias sündinud koreograaf, kes alustas balletikooliga 1983. aastal Cluj-Napoca Riiklikus Balletikoolis Ceaușescu diktatuuri viimastel aastatel. Pärast õpingute lõpetamist liitus ta 1991. aastal, ajal, mil Sloveenia tegi oma esimesi samme iseseisva riigina, Sloveenia Rahvusteatriga Mariboris.

Mariboris kohtus Clug visionäärist teatrilavastaja Tomaž Panduriga ning lõi 1996. aastal oma esimese koreograafia Panduri teatriprojekti „Babylon“ jaoks. Kaks aastat hiljem esitles ta oma esimest iseseisvat lavastust „Tango“, millega algas pikaajaline loominguline koostöö kostüümikunstnik Leo Kulaši ja stsenograaf Marko Japeljiga. Lavastuse „Prêt-à-Porter“ loomisel 2008. aastal liitus Clugi tuumikmeeskonnaga helilooja Milko Lazar ning alus pandi kestvale kunstilisele partnerlusele.

2003. aastal Maribori Balleti kunstiliseks juhiks nimetatud Clug kujundas trupi identiteeti ning saavutas rahvusvahelise tunnustuse teosega „Radio & Juliet“ (2005) ja hilisemate täispikkade lavastustega, sealhulgas „Peer Gynt“ (2015). Tema tõlgendus Stravinski „Sacre du Printemps“ist“ (2012, „Kevadpühitus“) kinnistas veelgi tema staatust ühe juhtiva nüüdiskoreograafina.

Clug on loonud lavastusi paljudele mainekatele balletitruppidele üle maailma, nende hulgas Stuttgarti Ballett, Zürichi Ballett, Hollandi Tantsuteater, Moskva Suur Teater, Viini Riigiballett, Berliini Riigiballett ja Milano La Scala. Tema viimaste lavastuste hulka kuuluvad „Faust“ (Zürichi Ballet, 2018), „Meister ja Margarita“ (Moskva Suur Teater, 2021), „Pähklipureja“ (Stuttgarti Ballett, 2022) ning „Suveöö unenägu“ (Berliini Riigiballett, 2025).

Ta on pälvinud mitmeid olulisi riiklikke ja rahvusvahelisi tunnustusi, sealhulgas Sloveenia Prešereni fondi auhinna ja Glazeri harta, samuti on ta olnud Benois de la Danse'i ja Saksa teatripreemia Der Faust nominent. 2022. aastal autasustati teda Sloveenia hõbedase teenetemärgiga ning Rumeenia kultuuriteenete medaliga. 2025. aastal nimetati ta Dortmundi Balleti residentkunstnikuks.

Marko Japelj on stsenoograaf, kes pärast arhitektuuriõpinguid Ljubljanas tegi oma stsenoograafidebüüdi professionaalses teatris Tšehhovi „Kolme õega“ (Sloveenia Maribori Rahvusteater, 1987). Aastatel 1995–1997 oli ta Viini Rakenduskunsti Ülikooli teatri- ja filmikujunduse osakonna juhataja. Ta on loonud lavakujundusi teatri-, ooperi-, balleti- ja nüüdistsulavastustele Horvaatias, Sloveenias ja Serbias ning paljudele teatritele ja ooperitele üle maailma, nagu Bukaresti Ooper, Slovakkia Rahvusteater Bratislavas, Brno Rahvusteater, Grazi Ooper, Zürichi Ooper, Baseli Teater, Aalto Muusikateater Essenis, Saksa Ballett Berliinis, Flandria Kuninglik Ballett, Kreeka Rahvusooper, Läti Rahvusooper, Hollandi Tantsuteater, Opéra du Capitole Toulouse'is, Kanada Suur Ballett Montrealis, Viini Riigiooper, samuti ballettidele Darmstadtis, Wiesbaden, Augsburgis, Wuppertalis, Dortmundis, Stuttgartis, Münsteris ja Halles.

Leo Kulaš on kostüümikunstnik, kes sündis Horvaatias ja õppis kostüümi- ja moedisaini Belgradi Kaunite Kunstide Akadeemias. Tema esimene kostüümikujundus valmis Verdi ooperile „Nabucco“ Spliti Suvefestivalil 1983. aastal lavastaja Paolo Magelli käe all, kellega ta teeb koostööd tänaseni. Sellest ajast alates on ta loonud kostüümikujundusi enam kui kahesajale lavastusele teatris, filmis, televisioonis ja muusikalis. Tema kunstiline koostöö koreograaf Edward Clugiga algas 1998. aastal balletilavastusega „Tango“ Sloveenia Rahvusteatris Mariboris. Järgnesid koostööd Clugiga lavastustes „Proof“ ja „Aperture“ (NDT), „Les Noces“ Antwerpenis, „Faust“ ja „Kevadpühitus“ Zürichis, „Meister ja Margarita“ Moskva Suures Teatris, Glucki „Don Juan“ Toulouse'i Capitele'is ning „Suveöö unenägu“ Berliini Riigiballettis. Ta on pälvinud oma loomingu eest mitmeid auhindu nii Sloveenias kui ka välismaal.

Tomaž Premzl on valguskunstnik, kes on lõpetanud Maribori Akadeemia multimeedia produktsiooni erialal ja alates 1996. aastast töötab valguskujundaja ja valgusmeistrina Sloveenia Rahvusteatri Mariboris. Ta on valguskujundusi loonud paljudele kaasaegsetele ja klassikalistele ballettidele, sealhulgas „Luikede järv“ (koreograafia V. Litvinov), Edward Clugi balletilavastustele „Kevadpühitus“, „Faun“, „Stabat Mater“, „Peer Gynt“, „Carmina Burana“, „Coppelia“, „Meister ja Margarita“, „Don Juan“ ja „Suveöö unenägu“, lisaks lavastustele nagu „Nanine'i laulud“ (V. Turcu), „Myth“ (G. Zmavc) ning muusikalile „Evita“ (S. Dramlic). Edward Clugi meeskonna liikmena on ta töötanud suurimates teatrites ja festivalidel üle kogu maailma.

Risto Joost on alates 2020. aasta sügisest Rahvusteatri Vanemuine muusikajuht ja peadirigent, 2024. aasta sügisest Saksamaal Württembergi Kammerorkestri peadirigent, 2009. aastast Rahvuskooper Estonia koosseisuline dirigent. Vanemuise muusikajuhi ja peadirigendina on Joost algatanud koostöö Heino Elleri Muusikakooliga iga-aastase kontserdi „Tulevikumuusikud“ näol, lisaks on ta üks Vanemuise hooaja avafestivali eestvedajatest ning on ellu kutsunud iga-aastase hingedepäeva kontserdi traditsiooni. Samuti on Joost publiku ette toonud ooperilavastusi nii maailmaklassika kui kodumaiste algupärandite seast, nende hulgas Mozarti „Don Giovanni“ (2021), Wagneri „Tristan ja Isolde“ (2022), Händeli „Julius Caesar“ (2023), Puccini „Turandot“ (2024) ja „Boheem“ (2025), Purcell „Kuningas Arthur“ (2025), Varrese „Pörgupõhja uus Vanapagan“ (2022), Kaumanni „Kaubamaja“ (2022) ja Tambergi „Cyrano de Bergerac“ (2023). Käesoleva hooaja lõpus alustab Joost koostöös Vanemuise teatri ja Saaremaa ooperipäevadega Wagneri „Nibelungi sõrmuse“ tetraloogiat, mille käigus kantakse nelja aasta jooksul kronoloogiliselt ette tsükli kõik neli ooperit.

Eesti Rahvusringhäälingu muusikatoimetajad valisid Joosti aasta muusikuks 2018 kõrgete väärtuste kandmise ja edasiandmise eest muusikas. 2006 ja 2016 pälvis Eesti Muusikanõukogu helikunsti sihtkapitali aastapreemia, 2011 Vabariigi Presidendi Kultuurirahastu noore kultuuritegelase preemia ning 2022 Eesti Teatriauhindade muusikaauhinna. 2025. aastal tunnustati Joosti Eesti Kultuurkapitali helikunsti valdkonna peapreemiaga ning 2026. aastal Eesti Vabariigi Valgetähe IV klassi teenetemärgiga. Joost on juhatanud mitmeid rahvusvaheliselt tunnustatud orkestreid nagu Bergen Filharmoonikud, Veneetsia Teatro La Fenice orkestrit, Peterburi Maria Teatri orkestrit, Sevilla Kuninglikku Sümfooniaorkestrit jt. Eestis on ta olnud Tallinna Kammerorkestri peadirigent (2013–2019), juhatanud Eesti Riiklikku Sümfooniaorkestrit ja teisi. Samuti on Joost seisnud dirigendina mitmete kõrgelt hinnatud kooride ees: Madamaade Kammerkoor (peadirigent 2011–2015), Leipzigi MDR Raadiokoor (kunstiline juht 2015–2019), Rootsi Raadio koor, Ars Nova Copenhagen jt.

Igor Stravinski (1882–1971) oli üks 20. sajandi mõjukamaid heliloojaid, kelle looming kujundas ümber nii orkestri- kui ka balletimuusika arengu. Ta sündis Venemaal, kuid pärast läbilööki Pariisis asus elama Šveitsi. Alates 1920. aastatest sai alguse tema Pariisi periood ja 1939. aastast tegutses ta Ameerika Ühendriikides. Stravinski rahvusvaheline elu ja pidev liikumine eri kultuuriruumide vahel peegeldub ka tema mitmekesisel loomingu.

Stravinski varane loomeperiood on tihedalt seotud impressaario Sergei Djagileviga, kes organiseeris kontserte Pariisis ja õhutas teda looma balletimuusikat. Selle tulemusel sündisid suurteosed „Tulilind“ (1910), „Petruška“ (1911) ja „**Kevadpühitus**“ (1913). Viimane tähistas murrangut muusikaajaloos: teose jõuline rütmika, teravad dissonantsid ja paganlikest rituaalidest inspireeritud väljenduslaad šokeerisid publikut, kuid avasid hiljem tee modernistliku helikeele arengule Euroopas.

Teose keskseks jõuks on rütm: pidevalt muutuvad taktimõõdud, ootamatud rõhud ja kihistuvad rütmide kordused (ostinaatod) loovad pulseeriva, kohati toore ja mehaanilise energia. Harmoonias kasutab Stravinski ulatuslikult dissonantse ja bitonaalsust ehk kahes eri helistikus kõlavat melodiat, murdes traditsioonilise tonaalse arengu ootusi. Ka orkestratsioon on julge: kõrges registris soleeriv fagott avateemas, massiivsed puhkpillirühmad ja löökpillide esiletõus loovad arhailise, rituaalse kõlapildi. Need võtted suunasid Lääne sümfoonilise muusika uude modernistlikku faasi.

1920.–1930. aastatel liikus Stravinski neoklassitsismi suunas, pöördudes selgemate rütmide ja varasemate traditsioonilisemate vormide poole, mida ta modernistlikus võtmes taaselustas. Sellest ajast pärinevad muu hulgas ballett „Pulcinella“ (1920), ooper-oratoorium „Oedipus Rex“ (1927) ning sümfooniline teos „Psalmide sümfoonia“ (1930).

Hilisemal loomeperioodil (1940–1971) Ameerikas hakkas ta huvitu-
ma seriaaltehnikast, mille näited on „Canticum Sacrum“ (1956) ja
„Requiem Canticles“ (1966).

Stravinski loomingut iseloomustab pidev uuenemine ning tema
muusika mõjutas sügavalt mitmeid 20. sajandi heliloojaid, teiste seas
Béla Bartókit.

Vanemuise sümfooniaorkester

Estonian National Theatre Vanemuine Symphony Orchestra

Muusikajuht ja peadirigent / Musical Director and Chief Conductor Risto Joost

Orkestri kontsertmeister / Orchestra's Concertmaster Federico Mechelli Uhl*

Orkestri II kontsertmeister / Orchestra's 2nd Concertmaster Liam Keneally

I viiul / I violin Marta Mutso**, Andri Annus**, Laura Miilius-Koddanipork**,

Evelin Tammiku, Susann-Elisabeth Kísla, Eva Aarnis, Vitalij Regensperger, Anne Vellomäe

II viiul / II violin Anna Samsonova*, Yevgeniy Kostrytskyy**, Myroslava Bukata,

Laura Kuusma, Zanna Toptši, Hille Niilisk-Rees, Triinu Raudver, Pille Triin Voolaid

Viola / Viola Kadri Rehema*, Daria Motovilova**, Anna-Helena Inno,

Tiina Kaibald, Hanno-Mait Maadra, Ruta Kulikovska, Teele-Liis Tiidor

Tšello / Cello Lauri Sõõro*, Camillo Cabassi**, Sofija Ogarkova,

Olga Raudonen, Marina Peleševa, Heli Ilumets

Kontrabass / Contrabass Hanna-Ingrid Tominga*,

Aivar Eimra**, Jaanus Roosileht, Linda Viller

Harf / Harp Lisanne Rull, Kai Visnapuu

Flööt / Flute Kerstin Laanemets*, Tuule-Helin Krigul**, Kristjan Lume

Oboe Anna Šulitšenko*, Anastasiia Cherniak**, Leonardo Cubillo Carrillo

Klarnet / Clarinet Cinmaya Ferrara*, Man-Chi Chan**, Heimo Hodanjonok

Fagott / Bassoon Kulvo Tamra*, Stefan Heinrich Kerstan**, Johanna Tuvi

Metsasarv / French horn Jaewook Sung*, Christian Fisalli**,

Kristiina Luik, Klever Felicio Sobrinho

Trompet / Trumpet Priit Rusalepp*, Marti Suvi**, Villem Süvari, Viljar Lang

Tromboon / Trombone Kait Tiitso*, Hendrik Jaak Sepp**, Rain Kotov, Aivo Koddanipork

Tuuba / Tuba Andoni Moñux Ugalde

Löökriistad / Percussions Alessandro Beco*, Andrea Radi**, Ilmar Varjun, Jonas Thygesen

Tšelesta / Celesta Ele Sonn, Margus Riimaa

* orkestri pillirühma kontsertmeister / concertmaster of the instrument group

** orkestri pillirühma abikontsertmeister / assistant concertmaster of the instrument group

Muusikaosakonna lavameistrid / Orchestra's Stage Technicians Sander Lääts, Raul Potter

Orkestri intendant / Orchestra Manager Aivo Koddanipork

Muusikaosakond / Music Department Kätlin Hoop, Kärt Suurlaht

Teatrijuht / General Manager Aivar Mäe

Balletijuht / Ballet Director Jevgeni Grib

Muusikajuht / Music Director Risto Joost

Draamajuht / Drama Director Tanel Jonas

Lavastusala / Production Department Karis Hindriksoo-Pitsi, Lisett Soomäe

Pealavameister / Chief Stage Technician Rello Lääts

Lavatehniline ala / Stage Technical Team Keijo Sepp, Madis Toimla, Reigo Harkmann, Andre Luik, Sten Gussakov, Sergei Ivanov, Mart Visnapuu, Markus Kõrkjas, Paap Nõmm

Dekoratsiooniala / Stage Set Department Marika Raudam, Helli Aas, Taavi Kask,

Innari Toome, Ain Austa, Andres Lindok, Katrin Pahk, Leenamari Pirn,

Terje Kiho, Indrek Ots, Mart Raja, Karmo Kiivit, Einar Pallas, Mait Sarap

Rekvisiidiala / Stage Prop Department Liina Martoja, Astrid Põhako,

Brigita Värnik, Kaie Uustal, Mirka Porrassalmi, Nele-Liis Raud

Jumestusala / Make Up and Hair Stylists Anneliis Punnar, Mare Kuul,

Rutt Laikask, Laura Laas, Keidi Keerberg

Kostüümiala / Wardrobe Department Liisi Ess, Ivika Jõesaar, Triin Isak, Külli Kukk,

Ruth Rehme-Rähni, Edith Ütt, Marika Normet, Elli Nõps, Inkeri Orasmaa, Irina Medvedeva,

Tia Nuka, Natalja Malinen, Kaire Arujõe, Olga Vilgats, Anneli Vassar, Heli Kruuse,

Riina Seeblum, Reet Vaga, Ivi Vels, Ljubov Guzun, Klaarika Sild, Svitlana Osypiv

Riietusala / Costume Warehouse Raina Varep, Eva Kõiv, Anu Kõiv, Katariina Talts, Grete Rahi

Valgusmeistrid / Lighting Technicians Andres Sarv, Tõnu Eimra,

Tõnis Järs, Kaspar Aus, Villu Adamson, Madis Fuchs, Markus Vahtramäe

Heli- ja videoala / Audio-Visual Department Andres Tirmaste,

Vaiko Vreimann, Hendrik Ilves, Andreas Kangur, Juho Porila

Kavalehe teostus / Program Team:

Tekstid koostanud / Texts by Sirel Heinloo

Tekstid tõlkinud / Texts translated by Sirel Heinloo, Andy Willoughby

Plakati fotograaf / Photographer of the Poster Krõõt Tarkmeel

Fotograaf / Photographer Rünno Lahesoo

Kavalehe ja plakati kujundaja / Program and Poster Designer Katrin Leement

Lavastuse „Kevadpühitus“ tehnilisi lahendusi toetab Ramirent.

Kasutatud materjalid:

<https://www.britannica.com/biography/Igor-Stravinsky>

<https://jeanmichelserres.com/2025/01/17/notes-on-igor-stravinsky-and-his-works>

Emakeelne kultuur on hindamatu väärtus.

30. detsembril 2006 asutasime Vanemuise Fondi, et hoida ja toetada Eesti teatrikunsti.

Lubame hea seista fondi käekäigu eest

Olga Aasav, Kalev Kase, Mart Avarmaa, Tartu linn

Vanemuise Fond on loodud teatri töötajate erialase arengu ja koolituse toetuseks. Fondi on võimalik teha annetusi:

SA Tartu Kultuurkapital / Swedbank IBAN: EE092200221011379347, SWIFT: HABAE2X

SEB Pank IBAN: EE251010102052050006, SWIFT: EEUH22X

Märksõna: VANEMUISE FOND

Suur aitäh teile Vanemuise fondi poolt:

Olga Aasav, Andrus Ansip, Mart Avarmaa, Alar Kroodo,

Kalev Kase, Mati Kermas, Eero Timmermann,

Tartu linn, Vanemuise advendikontserdil annetajad

Teatri peatoetaja

Aasta toetaja

Aasta toetaja

Aasta toetaja

Autopartner

Suvekontserdi peatoetaja

Hotellipartnerid

Grimmipartner

Partnerid

KULTUURIMINISTEERIUM

Kanname elamusi

Kõige mõnusam aeg ootab

TALLINK

CASINO
FENIX

*Parustame
omadesse*

Tähelepanu! Tegemist on hasartmängu reklaamiga. Hasartmäng pole sobiv viis rahaliste probleemide lahendamiseks. Tutvuge reeglitega ja käituge vastutustundlikult!

ELAMUSTEKS LOODUD

TOYOTA COROLLA CROSS

Teatrielamuste toetaja
amservauto.ee

AMSERV
TOYOTA ON MEIE HING

Vägi Sinus Eneses

Balletitantsijate tervise eest
kannab hoolt kodumaine
toidulisandite bränd Ecosh

Tasuta transport al. 25€

Premium kvaliteet
ISO 22000:2018 sertifikaat

Ecosh on tunnustatud
ELi mahe-toote märgisega

ecosh.ee

Tantsijate lemmikuteks Ecoshi valikust:

  @ecosheesti

ecosh

ESTIKO ELAMUS

Pakume üheskoos enam

LYDIA
HOTEL

www.lydia.ee
Ülikooli 14, Tartu

DORPAT

www.dorpat.ee
Soola 6, Tartu

vanemuine.ee